

27 § Valtuustoaloite nuorisotilasta

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 19.3.2024 § 27

Toimialajohtajan päätösehdotus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää, että Haukiniemen vedenottamoa ei ole tarkoituksenmukaista peruskorjata nuorisotilaksi.

Päätös

Hyväksyttiin. Aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Jukka Pietikäinen ilmoitti olevansa esteellinen yhteisöjääviyden vuoksi ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Valmistelu

Toimialajohtaja Kari Nissinen, p. 040 669 1005

Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Pekka Partanen, p. 040 545 4567

Rakennusarkkitehti Minna Kesonen, p. 040 776 8413

Rakennusmestari Jaakko Pylkäs, p. 040 649 4945

ALOITE

"Arvoisa puheenjohtaja ja valtuutetut, muut läsnäolijat.

Sanomme, että nuorissa on tulevaisuus. Lause on epäilemättä totta, mutta lauseen toteuttaminen käytännössä vaatiitekoja ja työtä. On varsin helppoa arvostella nuorisoa, paasata elämänarvoista, ohjeistaa ja kertoa miten pitäisi elää jaolla, mitä ei kannattaisi tehdä tai mitä ehdottomasti ei pitäisi tehdä.

Nuorten tilanteesta on tuotettu tilastoja ja barometreja. On kirjoitettu lehtiin ja nettiin. Varsin usein me aikuiset sorrumme voivottelemaan nuorten tilannetta ja muistelemme, miten omassa nuoruudessamme kaikki oli paremmin kuin nyt. Kuinka moni kuitenkin tekee nuorten hyväksi mitään konkreettista?

Nuoret ja me kaikki muut olemme epävarmojen aikojen keskellä. Taloustilanne kurittaa kaikkia, maailmalla soditaan jaaiemmin varmat ja stabiilit asiat ovat nyt muutoksien alla. Ei ole helppoa olla nuori nykyisessä kilpajuoksussa. Nuoret kohtaavat paljon vaatimuksia, mutta toisaalta myösvapauksia on tarjolla. Tulevaisuus voi näyttää hyvinkin sumuiselta. Itse asiassa usko tulevaisuuteen ja omiin vaikutusmahdollisuuksiin saattavat hävitä.

Oman elämänsuunnan ja tulevaisuuden näkymien hämärtyminen saattavat aiheuttaa ajatuksen ja asenteen, etteitulevaisuuteen voi vaikuttaa. Suhtautuminen asioihin muuttuu välinpitämättömäksi ja lyhytjänteiseksi. Toimeliaisuuden ja yrittämisen tilalle tulevat passiivisuus ja paikallaan vellominen. Harva enää tietää "mikä minusta tulee isona", eikä oman tulevaisuuden suunnittelu ole ehkä korkealla tärkeyslistalla. Epävarmuustulevaisuudesta ja nykyhetkestä vaikuttaa asenteisiin ja alkaa muuttaa nuorten ajatusmaailmaa.

Haluamme uskoa, että onneksi valtaosa nuoristamme on täysin tulevaisuusmyönteisiä ja valmiita tekemään töitä javalintoja tulevaisuutensa hyväksi. Ehkä tämänkin ajatuksen tueksi on jossain esittää tutkimus ja selvitys, jonka luemme ja toteamme ongelman koskettavan vain pientä ryhmää. Lisäksi ehkä ajatteleamme, että ikävät asiat tapahtuvat jossainkaukana, eivät Ylä-Savossa tai Iisalmessa.

Iisalmessa voimme nostaa nuorten aktivoimisen ja yhteisöllisyyden uudelle tasolle tarjoten vapaa-aikaan vanhoistakaavoista poiketen jotain muuta kuin pelkkää kerhohuonetilaa, pelikoneita ja biljardia. Voisimme tarjota oikeatekemistä ja osallistumista, vastuunottoa, innostumista ja yhdessä oloa paikassa, joka on siihen kaikinpuolin sopiva jamielekäs. Eipelkästään niin, että me aikuiset hoidamme asiat, vaan saaden nuoret mukaan osallistumaan, ideoimaan ja kehittämään toimintaa.

Iisalmen kaupungilla on omistuksessaan Haukiniemen vedenottamo, joka voitaisiin valjastaa aktiiviseenkäyttöön uudenaikaisena, nykyaikaisena nuorisotilana. Uudessa mallissa, missä toiminta poikkeaa kuluneista ja meidänaikuisten mielestä hyväksi havaituista asioista. Tiloihin on mahdollista saadaesimerkiksi mopotalli, nuorille mieluinen video- ja äänimaailma, tapahtumatilaa esityksiin ja muuhunlivetoimintaan. Oleskelutiloja, hiljaisuushuone ym. Nuoriso otettaisiin mukaan suunnittelemaan tilaa ja myös olemaanmukana toiminnan pyörittämisessä. Tarkoitus on luoda paikka, jossa nuoren voi kohdata omana itsenään. Paikka, jossa nuori voi keskustella ja saada tukea sekä apua, tietoa ja taitoa, kehittyä ja innostua sekä kokoontua yhdessäpositiivisten asioiden kautta. Tällainen tila olisi todellinen matalan kynnyksen paikka nuorille.

Me tarvitsemme nyt tekoja ja toimia, joilla voimme turvata nuorille parempaa tulevaisuutta. Siis nyt, kun nuoret iloineen ja pulmineen ovat vielä keskuudessamme tässä kaupungissa.

Se mitä nyt on tehtävä, siihen ei ole ohjeita eikä oppikirjoja, sillä maailma on

muuttunut ja nuoret siinä mukana liian nopeasti. Olen jo alustavasti keskustellu kaikkien puolueiden kanssa aiheesta ja uskon, että yhteinen tahtotila saavutetaan.

Kaupungilta toivomme kiinteistön kunnostuksen, jossa huomioidaan erilaisten nuorten toiveita. Henkilökunnan palkkaamiseen etsimme rahoitusta eri kanavien kautta."

Nuorisopalveluiden näkökulma aloitteeseen

Iisalmen kaupungin nuorisopalvelut siirtyivät nuorisotalolta linja-autoasemalle keväällä 2018, johtuen osaltaan siitä, että nuorisotalo meni remonttiin siellä sattuneen vesivahingon takia. Uusia tiloja kartoitettiin kuitenkin jo useamman vuoden ajan. Viimeisimmät muutokset linja-autoaseman tiloissa tehtiin loppuvuodesta 2023, jolloin Ohjaamon toiminta siirrettiin vuokratiloista linja-autoasemalle yhteisen synergiaedun saamiseksi. Ohjaamotilat rakennettiin pienillä kustannuksilla entiseen nuorisotila Luukun tilaan ja Luukku siirrettiin vastaavasti linja-autoaseman entiseen odotustilaan. Ohjaamon siirtyessä linja-autoasemalle suurin osa kaupungin nuorisopalveluista, mukaan lukien etsivä nuorisotyö ja nuorten kokoontumistilat, ovat keskittyneet paljolti samoihin tiloihin. Tavoitteena on ollut saada nuorille suunnattuja palveluja saman katon alle harrastus- ja kokoontumistiloista tieto- ja neuvontapalveluihin. Muita nuorille tarkoitettuja kokoontumistiloja löytyy Luma-keskuksen alakerrassa (Kuoppa).

Nuorisotila Luukku on hyvin saavuttanut nuoret, kävijöitä vuonna 2023 oli yhteensä 7 800, noin 60 kävijää / kerta. Tila on keskeisellä paikalla, helposti nuorten saavutettavissa ja nuorten kulkureitin varrella. Parkkipaikkoja nuorten pyörille ja mopoille on lähellä. Lähistöllä ei ole myöskään paljon asuintaloja, joten nuorten kokoontuminen ei ole ollut häiriöksi. Nuorisotilan ansiosta aikaisemmin suuremmat häiriöt lähellä olevissa kauppaliikkeissä ovat vähentyneet.

Iisalmen Nuorison Tuki ry:n (INTRY) on vahva toimija nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kaupungilla on ollut sopimus INTRY:n kanssa nuorten työpajatoiminnan järjestämisessä. INTRY:n uudet tilat sijaitsevat Karjalankadulla ja ovat myös helposti nuorten saavutettavissa. Yhdistyksen tärkeimpinä toimintoina on toteuttaa mm. nuorten työpajatoimintaa, edistää nuorten hyvinvointia erilaisilla hankkeilla ja ratkaisukeskeisellä neuropsykiatrisella valmennuksella sekä tarjota nuorille suunnattua avointa toimintaa. INTRY tekee yhteistyötä mm. Ylä-Savon Ammattiopiston kanssa tarjoamalla Ysao:n opiskelijoille musapajatoimintaa Sankariniemellä sekä moottoripajatoimintaa Pemo:lla. Yhteistyötä tehdään myös niiden

opiskelijoiden kanssa, jotka ovat vaarassa keskeyttää opintonsa. Opiskelija voi tulla nuorten työpajalle esim. työssäoppimisjaksolle, jos opiskelu kouluympäristössä ei sillä hetkellä syystä tai toisesta onnistu.

Tulevissa suunnitelmissa on nuorille suunnatun avoimen toiminnan lisääminen ja tilojen tehokkaampi hyödyntäminen iltaisin/viikonloppuisin, musapajan/studiotilan rakentaminen sekä moottoripajatoiminta.

Toimitilat -vastuualueen näkökulma aloitteeseen:

Suurin osa Haukiniemen vedenottamon rakennuksen pinta-alasta on nykyään käyttämättömiä aiemmin vedenottamon vesienkäsittelyn ja siihen liittyvän tekniikan käytössä olleita tiloja, mitkä ovat otettavissa muuhun käyttöön vain uudisrakentamista suuremman rakennustyön jälkeen. Ramboll Oy:n vuonna 2019 tekemän kuntoarvion mukaan kuviteltavissa oleva "muu käyttö" voisi olla pieneltä osin esimerkiksi työhuonetiloja sekä suurimmalta osin varastokäyttötiloja.

Tilat ovat vaikeasti muunneltavissa nuorten toimintaa tukevaan käyttöön ja muutos- ja korjaustöissä tulisi ottaa huomioon erityisesti sisäilman terveellisyys- ja esteettömyysnäkökulmat.

Ramboll Oy:n kuntoarvion mukaan rakennuksen perustekniikka (vesi, sähkö, viemärit, ilmanvaihto ym.) on käyttöikänsä päässä ja osin jo sen ylittänyt. Rakennuksen vesikate, julkisivut, ikkunat ja ovet ovat myös lähellä käyttöikänsä päätä tai jo sen ylittäneet. Myös betonirakenteissa on riski merkittävistä ongelmista, mikä vaatii tarkempia jatkotutkimuksia.

Kohdevierailulla 22.1.2024 esiin nousivat myös seuraavat tarkempaa selvitystä vaativat huomiot:

- Rakennuksessa on paljon lattiatasojen korkoeroja tilojen välillä sekä itse tiloissa, mitkä hankaloittavat merkittävästi tilojen käyttöä ja rakennuksen muuttamista esteettömäksi. Rakennuksesta puuttuu myös hissi, minkä vuoksi talon sisällä tällä hetkellä ei ole mahdollista liikkua esteettömästi kerroksesta toiseen. Lisäksi rakennuksessa on nykyisten rakennusmääräysten vastaisia portaikkoja sekä putoamisvaaraa aiheuttavia kaiteita ja tiloja, mitkä tulisi muutostöiden yhteydessä korjata täyttämään turvallisuusasetukset.
- Toisen kerroksen tilat ovat monelta osalta poikkeuksellisen matalia ja katossa kulkevat ilmastointikanavat madaltavat tiloja entisestään. Lattiaa ei ole mahdollista pudottaa alemmas ilman massiivisia korjaustoimenpiteitä, eikä vastaavasti laipion nosto ole realistinen korjaustoimi. Näin ollen toisen kerroksen matalat tilat on erittäin vaikea saada täyttämään nykyaikaiset huonekorkeusmääräykset.

- Tekniset tilat, kuten vedenottamon suuret allastilat ja pumppuhuoneet, ovat viileitä tiloja, eikä niihin ole asennettu erillistä patteriverkostoa. Jotta tiloista saataisiin oleskeluun soveltuvia, tulisi niihin lisätä lämmitysjärjestelmä. Ennen järjestelmän lisäämistä, tulisi selvittää, että riittääkö rakennuksen kaukolämmön liittymän teho tällaiseen suureen toimenpiteeseen.
- Rakennuksen alla kulkee toiminnassa olevia vesiputkia, mitä vesilaitos yhä edelleen seuraa (pH-arvot ym.), mikä toimii osaltaan rasitteena rakennuksen alapohjan korjaustöille.

Rakennus on erittäin sokkeloinen, minkä seurauksena nuorten toiminnan valvominen rakennuksessa olisi haastavaa. Tämä voi johtaa esimerkiksi onnettomuuksiin. Tilojen avartamista ajatellen, tulee selvittää tarkemmin rakennuksen kantavat rakenteet, niiden sijoittelu ja mahdollisuus seinien purkuun tai aukotukseen. Toinen vaihtoehto on järjestää tiloihin kameravalvonta turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Kuten Ramboll Oy:n raporteissa on nostettu esiin, rakennus on rakennettu aikana, jolloin asbestia ja haitta-aineita on yleisesti käytetty rakennusmateriaaleissa. Rakennuksen palo-osastoinnissa havaittiin puutteita, jotka tulisi poistaa peruskorjauksen yhteydessä. Kosteuden tai kosteusvaurioiden mahdollistamat mikrobikasvustot rakenteissa tai rakenteiden pinnoilla saattavat aiheuttaa terveyshaittoja. Rakenteet tulee tehdä ja korjata rakennuksen käyttötarkoituksen asettamien vaatimusten mukaisiksi tarkoitukseen soveltuvista rakennusmateriaaleista siten, että ne eivät pääse esim. kosteuden vaikutuksesta vaurioitumaan. Jos vaurioita tai puutteita on kuntoarvion yhteydessä havaittu, eikä ehdotettuihin toimenpiteisiin ryhdytä, vaurio voi tulevaisuudessa muodostaa haittaa kiinteistön käyttäjille tai käytölle.

Kuntoarviokatselmuksen perusteella suositellaan seuraavia lisätutkimuksia:

- Asbesti- ja haitta-ainekartoitus. Kartoituksessa selvitetään asbestien ja haitta-aineiden esiintyminen. Kartoitus on tehtävä ennen muita tutkimuksia tai viimeistään ennen mahdollisia huolto- ja korjaustöitä.
- Yläpohjan lämmöneristeiden kosteusvaurioiden tutkiminen.

Vesialtaiden betonirakenteissa saattaa olla käytetty alkalikiviaineisreaktion mahdollistamaa kiviaineista. Sitä on löydetty useista jatkuvasti märkinä olevista betonialtaista ja -silloista sekä padoista. Alkalikiviainesreaktio alkaa usein syvällä betonissa, jolloin se havaitaan vasta vuosikymmenien kuluttua. Reaktion seurauksena kiviaines rapautuu ja betoni lujuus heikkenee siinä määrin, ettei se enää ole korjauskelpoinen.

Rakennus on suojeltu asemakaavalla. Maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Korjaus- ja muutostöidenpiteistä tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Alueelle rakennettaessa on uudis- ja täydennysrakentaminen tehtävä alueen kulttuurihistorialliset arvot huomioon ottavasti. Rakennusten arkkitehtuurin, muodon ja materiaalien on sovelluttava kulttuurihistoriallisesti arvokkaan alueen luonteeseen. K/A- alueen autopaikat on toteutettava maaston muodot huomioiden siten, että niiden sijoittuminen Haukiniemenkadun suuntaan pehmennetään kaupunkikuvaan soveltuvien istutuksin. Istutukset eivät saa peittää liikaa vesistönäkymää ja kaukomaisemaa. K/A- aluetta palvelevaa autopaikoitusta on mahdollista sijoittaa 10 autopaikan verran Savonkadulle korttelin 62 laitaan.

Mikäli olemassa oleva rakennus varustetaan hissillä, voidaan se toteuttaa asemakaavassa merkittyyn rakennusoikeuteen kuulumattomana. Hissit tulee pääsääntöisesti rakentaa rakennusten sisälle. Jos hissit tai porraskäytävät joudutaan toteuttamaan rakennusalan/rakennuksen ulkopuolelle, tulee niiden olla arkkitehtuuriltaan kevyitä.

Kaavoituspäällikön mukaan suojelu koskee rakennuksen ulkopuolista osaa, joka on rajattu katkoviivalla kaavakarttaan - ei siis 1982 kaakkoispuolelle rakennettua säiliöosaa.

Rambollin kuntoarviossa mainittujen peruskorjauskustannuksien arvioitu hinta vuoden 2019 hintatasolla on noin 900 000 € (sis. alv), mikä tarkoittaa vuoden 2024 indeksillä laskettuna noin 1 044 000 €. Näissä kustannuksissa ei ole huomioitu kustannuksia, jotka aiheutuvat vesilaitoksen tuotantotilojen muuttamisesta johonkin toiseen käyttötarkoitukseen eli rakennuksen korjaaminen nuorisotilakäyttöön tulisi vielä merkittävästi kalliimmaksi.

Ylä-Savon Vesi Oy:n käytössä oleva toimistotila ja yläkerran neuvottelu-/saunatilat soveltuvat nykyiseen käyttötarkoitukseensa ja ovat kunnoltaan tyydyttäviä. Ylä-Savon Vesi on ilmoittanut, että sillä on edelleen tarve nykyisille toimitiloille vedenottamokiinteistöissä.

Haukiniemen vedenottamokiinteistöä kohtaan on esitetty kiinnostusta myös muiden toimijoiden taholta.

Vaikutusarviointi

Strategisten tavoitteiden ja yritysvaikutusten arviointi sekä kuntien päätösten ennakkoarviointimenettely

- pitkävaikutteinen
- strategian mukainen
- kestävä kuntatalous

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Aloitteen tekijä

Tekninen lautakunta

Kaupunginhallitus

Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Teknisen toimialan toimialajohtaja

Oheisaineisto

Valtuustoaloite nuorisotilasta, ei verkkojulkinen

Kaupunginhallitus 9.10.2023 § 240

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tietoonsa ja lähettää sen valmisteltavaksi kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Pekka Partaselle ja toimialajohtaja Kari Nissiselle.

Aloite on käsiteltävä 2.4.2024 mennessä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Talousjohtaja Eeva Suomalainen, p. 040 652 4002

Perussuomalaisten Iisalmen valtuustoryhmä / Jukka Pietikäinen antoi valtuustoalotteen nuorisotilasta kaupunginvaltuuston kokouksessa 2.10.2023 § 78.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Pekka Partanen
Kari Nissinen
Kirsi-Tiina Ikonen

Liitteet

Valtuustoaloite nuorisotilasta